

st*rk

bpost

PB-PP | B-43
BELGIE(N) - BELGIQUE

Argiftekantoor
Gent X P608419

STERKE VERHALEN VAN MENSEN MET
EEN HANDICAP • DECEMBER 2016 • 20

Nieuwe media
Mediagebruik in
het buitengewoon onderwijs

Keuzes voor je toekomst
Van vraagverheldering
tot persoonsvolgend budget

Mobiliteit
Vlaanderen deelt
aangepaste auto's

De start van de persoonsvolgende financiering
**2017: Een nieuw jaar,
een nieuw begin**

Vlaanderen
is welzijn

VAPH

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

DE OMWENTELING IN DE TIJD

Nog even met de ogen knippen en daar lonkt 2017. In het eerste nummer van het jaar noteerden we dat 2016 een cruciaal jaar zou worden voor de voorbereiding van de persoonsvolgende financiering. In een terugblik kunnen we stellen dat die omwenteling naar een nieuw financieringssysteem zorgvuldig voorbereid is, door een nauwe samenwerking tussen het VAPH en vele andere betrokkenen, zoals onder andere de gebruikersvoorzieningen of ook de vertegenwoordigers van de voorzieningen en de werknemers in de sector.

Voor meer dan 30.000 meerderjarigen met een handicap zal januari 2017 een extra speciale betekenis krijgen. Zij zullen vanaf dan zelf een budget ontvangen om hun zorg te organiseren op maat van hun wensen en noden. Tegelijkertijd komt er in 2017 ruim 117 miljoen euro extra budget bij, waardoor ook de (te) velen die vandaag nog geen ondersteuning hebben, meer perspectief op ondersteuning krijgen.

De persoonsvolgende financiering is grondig voorbereid. Toch voorzien we in 2018 een uitgebreide evaluatie. Niet omdat we twijfelen, niet om zelfregie terug te draaien, maar wel omdat een fundamentele verandering is ingezet, die invloed heeft op alle betrokkenen. We hebben daarom begrip voor de onzekerheid die er nu nog bij sommigen leeft. We staan open voor hun en uw signalen. Bijsturen om te verbeteren is onze basishouding. Intussen gaan we evenmin voorbij aan de vele positieve reacties die we nu al krijgen. Er is lang gestreden voor meer zelfregie door mensen met een handicap. Wat uw ondersteuning en zorg betreft, wordt dat nu realiteit.

Infosessies 2016

Een van de belangrijkste doelstellingen die we ons bij deze verandering stellen is om u steeds correct en volledig te informeren. Zo organiseerden we het voorbije najaar in alle Vlaamse provincies een tweede reeks infosessies. Deze keer lag de focus op hoe en waaraan zo'n persoonsvolgend budget kan besteed worden. We zijn er trots op dat we alleen via deze weg al bijna 5.000 mensen rechtstreeks bereikt hebben. Daarnaast hebben we het afgelopen jaar ruim 6.000 professionelen verder opgeleid, zodat ook zij hun rol goed geïnformeerd kunnen opnemen.

In dit nummer brengen we verslag uit van de infosessie in de provincie Antwerpen (zie pagina 4-6). Een van de medewerkers van de bijstandsorganisaties merkte daar terecht op: "Geen twee situaties zijn dezelfde." Daar zijn wij ons ook van bewust. We doen er dan ook alles aan om u via alle mogelijke kanalen op de hoogte te houden. Volg zeker onze website www.vaph.be, dit magazine St*rk en de folders. Er wordt ondertussen hard gewerkt om onze website in 2017 nog veel toegankelijker te maken. Ook alle medewerkers van de infolijn en helpdesks zetten zich in om u steeds zo snel mogelijk verder te helpen.

Met alle vertrouwen gaan we het nieuwe jaar in. Ik wens u het allerbeste voor 2017.

James Van Casteren,
Administrateur-generaal VAPH

INHOUD

04 INFOSESSIES

Het VAPH organiseerde in alle provincies infosessies over de persoonsvolgende financiering.

07 GETUIGENIS

Van vraagverheldering tot persoonsvolgend budget.

08 INTERVIEW

James Van Casteren over het cruciale jaar 2017.

11 IN STAPPEN NAAR JUISTE ONDERSTEUNING

Het VAPH luistert en stuurt bij.

12 AUTODELEN IN VLAANDEREN

Pegode vzw en Cambio.

14 PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING

Communicatie over de omzetting.

15 LEZERSVERHAAL

Andres kan al zijn creativiteit kwijt in tekenen.

16 MEDIAMIJNS

Nieuwe media in het buitengewoon onderwijs.

18 DE SPORTDAG VAN

Kris Bosmans behaalde zilver op de Paralympische Spelen.

19 SERVICE

© BPHG

VLAAMSE SPORTERS GEHULDIGD

In het vorige nummer van St*rk vertelde sporter Matthias Boonen over zijn sportieve ambities. Onlangs werd hij samen met andere recente Vlaamse medaillewinnaars gehuldigd door Vlaams minister van Sport Philippe Muyters. Vlaams minister van Sport Philippe Muyters (N-VA) huldigde de 47 Vlaamse sporters die de afgelopen maanden een medaille hebben behaald op een Europees- of wereldkampioenschap. "Jullie zijn voor veel Vlamingen een voorbeeld en een bijzondere inspiratie", aldus Muyters in zijn speech aan de sporters. Matthias Boonen, duurlouper, was een van hen. Hij behaalde al brons op het EK in Italië.

Met deze decembereditie is St*rk aan zijn 20ste nummer toe. In de afgelopen vijf jaar is er heel wat gebeurd en zijn we enorm trots op al jullie verhalen die we mochten delen met onze lezers. Blader ook door naar pagina 15 voor het lezersverhaal en een warme oproep voor jullie verhalen. In 2012 werden de titel en lay-out van het vorige Handblad ingeruild voor een nieuw concept. In dat nummer legden we ook onze basisdoelstelling uit. De Vlaamse overheid draagt zorg voor mensen met een handicap. Het is van groot belang dat je leven met een handicap gebaseerd is op je eigen keuzes. Die keuzevrijheid vinden wij als VAPH zeer belangrijk.

In 2013 vertelden we jullie al over het plan Perspectief 2020, dat het ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap zou veranderen. De persoonsvolgende financiering is ondertussen ingezet. Budgetten worden nu niet meer toegekend aan de voorzieningen, maar je kunt nu zelf kiezen hoe je je budget inzet voor ondersteuning op maat. St*rk wil in ieder geval zoveel mogelijk mensen met een handicap zelf aan het woord laten. Daarom lanceren we ook opnieuw een oproep voor inspirerende verhalen. Mail gerust naar informatie@vaph.be en misschien tot in 2017!

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
Coverfoto: Getty Images • Backcover: iStock • Verantwoordelijke uitgever: James Van Casteren, Koning Albert II-laan 37, 1030 Brussel • Redactie & realisatie: Roularta Custom Media – www.roulartacustommedia.be • Concept: Ben Herremans • Hoofdredactie & coördinatie: Jill Goethals en Pieter Taelman • Vormgeving: Anne-Sophie Demey • Eindredactie: Valerie Degeeter • Het VAPH is een Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA) binnen de Vlaamse overheid • Een abonnement is gratis. Contacteer het communicatieteam: VLAAMS AGENTSCHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP • Koning Albert II-laan 37, 1030 Brussel • Tel. 02 225 84 54 • Fax 02 225 84 05 • informatie@vaph.be • www.vaph.be

Goed geïnformeerd om goede keuzes te maken

Vanaf januari 2017 zetten ruim 30.000 meerderjarigen met een handicap de stap naar de persoonsvolgende financiering. Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap zal vanaf dan een persoonsvolgend budget uitbetalen. Om iedereen zo goed mogelijk te informeren en te ondersteunen, gaf het VAPH informatiesessies in alle provincies, naast de filmpjes en brochures die online op de website www.vaph.be te vinden zijn. Een sfeerverslag over de infosessie in provincie Antwerpen.

TEKST EN FOTO'S: BARBARA VANDENBUSSCHE

Het provinciaal vormingscentrum van Malle stroomde kort na de middag vol met bezoekers die interesse hadden om meer over de persoonsvolgende financiering te weten te komen. Zo'n 200 mensen kwamen er luisteren en kijken naar de presentatie over de omschakeling. Ook voor de tweede infosessie 's avonds werden nog 150 bezoekers verwacht. Sommigen van hen, vooral mensen die in een instelling verblijven, wisten nog niet heel veel over persoonsvolgende financiering en kregen dus een eerste praktische uitleg. Anderen hadden wel al veel informatie verza-

meld, en kwamen nog wat nadere toelichting vragen over specifieke punten of voor hun concrete situatie. Sommige bezoekers hebben al jarenlang telefonisch of per mail contact met mensen van het VAPH en vonden het wel leuk om persoonlijk kennis te maken met 'de andere kant van de lijn'. Of ze brachten familie mee om kennis te maken met de mensen die hen al langer begeleiden.

ZELF KEUZES MAKEN

Een duidelijke presentatie gaf de toeschouwers een overzicht van hoe persoonsvolgende financiering in zijn werk zal gaan. In een filmpje werd uitgelegd hoe je als persoon met een handicap zelf je keuzes kunt maken. Een ander filmpje toonde hoe je kunt starten met je persoonsvolgend budget. Wanneer je dat krijgt, kies je eerst de ondersteuning die je wil inkopen en hoe vaak, en daarna welke personen of organisaties je ondersteuning kunnen bieden. Voor hulp bij die keuze kun je rekenen op de bijstandsorganisaties, die ook aanwezig zijn op de infosessies. Nieuwsgierig naar de filmpjes? Je kunt ze bekijken op www.vaph.be. Vanaf 2017 zal je via de persoonsvolgende financiering zowel met een voucher als cash kunnen betalen, of beide met elkaar combineren. Aan

de hand van een schema werden de keuzemogelijkheden duidelijk gemaakt, met duidelijke voorbeelden van cashbetalingen, betalingen met voucher en een combinatie van de twee.

Ondersteuning door personen of organisaties die niet vergund zijn door het VAPH kun je cash betalen. Kies je voor voucher, dan regelt de zorgaanbieder de betaling rechtstreeks met het VAPH en dan hoeft je zelf niets te doen. Met een voucher houdt de VAPH-zorgaanbieder ook alles bij. Maar betaal je met cash, dan moet je alles kunnen verantwoorden. Of je betaalt met vouchers of cash, is een vrije keuze, dus is het goed dat je over alle nuttige informatie beschikt om die keuze te kunnen maken. Wat kan en wat niet? Bij wie en hoe kan ik mijn budget

INFOSESSIE IN MALLE. Ongeveer 350 mensen kwamen meer te weten over het reilen en zeilen van de persoonsvolgende financiering.

besteden? Deze en nog meer vragen werden tijdens de presentatie punt per punt beantwoord.

ROL VAN DE BIJSTANDSORGANISATIES

In verschillende overzichten werd de overstap naar het persoonsvolgende budget in kaart gebracht. Ook een herziening aanvragen bij een hogere nood aan ondersteuning en dus een vraag naar een hoger budget behoort tot de mogelijkheden. De nadruk lag op de garantie op continuïteit van de huidige ondersteuning, iets waar vele bezoekers ongerust over waren. Aan het eind van de presentatie gingen er heel wat handen de lucht in om vragen te mogen stellen, die vaak over concrete, persoonlijke situaties gingen. Er werd ook uitvoerig toegelicht wat bijstandsorganisaties voor budgethouders en hun familie kunnen doen, wat de voorwaarden en kosten zijn voor zo'n begeleiding, en waar en hoe mensen contact kunnen opnemen met hen. De medewerkers, die veel aanwezig op de infosessies

“WE MERKEN DAT DE VRAAG NAAR INFORMATIE GROOT IS.

sie al kenden van voorgaande bijeenkomsten en begeleiding, werden voor en na de voorstelling dan ook druk aangesproken door bekenden en geïnteresseerden. Velen van hen lieten duidelijk merken blij te zijn dat ze nu veel meer op de hoogte waren van het reilen en zeilen van de persoonsvolgende financiering. De bijstandsorganisaties maken je op een onafhankelijke manier wegwijs, kunnen mee bekijken welke ondersteuningsmogelijkheden het beste passen en kunnen je bijstaan bij het onderhandelen van contracten of het beheer van het budget. Het VAPH heeft al drie bijstandsorganisaties vergund: alin vzw, absoluut vzw, Onafhankelijk Leven vzw. Eind 2016 is daar een vierde bijgekomen, ZOOM vzw. Mogelijks

kan daar in 2017 nog een vijfde aan toegevoegd worden. “We merken wel dat de vraag naar informatie groot is”, klinkt het bij een medewerker van zo'n bijstandsorganisatie. “Mensen hebben heel concrete vragen over hun situatie, en we merken dat geen twee dossiers dezelfde zijn. Net omdat het hier dikwijls gaat om een zorgaanbod op maat, leeft er heel wat onzekerheid en angst over de omschakeling. Infosessies zoals vandaag geven dus antwoord op een heel grote nood, en je ziet dat veel mensen de persoonsvolgende financiering beter begrijpen en nu weten wat ze mogen verwachten.” Greet, Tilda en Freddy vertellen over deze infosessie op pagina 6.

De filmpjes en andere informatie over persoonsvolgende financiering vind je terug op www.vaph.be

Greet Van Regenmortel: “Zelf keuzes mogen maken is respectvol.”

Greet Van Regenmortel is de mama van een 21-jarige zoon met het syndroom van Down. “Ik volg alle regelgeving omdat ik volledig instaat voor zijn leven en hij dat zelf niet kan. Eerder was ik al naar een bijeenkomst over persoonsvolgende financiering geweest. Ik beschik al drie jaar over een persoonlijk assistentiebudget voor mijn zoon en hoewel ik niet al te veel moeite heb met administratie en teksten, is dit toch moeilijke materie met de wetgeving, omschakelingen van regelingen en gewoontes. Je merkt dat er bij mensen veel onzekerheden leven. Maar voor mensen met een handicap is het wel bijzonder respectvol dat zij mogen kiezen om hun eigen leven te organiseren. Meestal wordt voor hen gekozen, maar hiermee worden mensen in hun waarde hersteld.”

Een boeiend leven

Greet doet dat ook heel bewust bij haar zoon, die zelf een grote omschakeling doormaakt. “Hij is van school af en ik heb wekenlang wakker gelegen omdat ik niet alles klaar kreeg voor zijn verdere toekomst. Ik heb er bewust voor gekozen hem een zo boeiend en afwisselend mogelijk leven te bieden. Hij doet nu twee dagen per week vrijwilligerswerk bij Aveve, kuist op één voormiddag de stallen uit en voedert de dieren op een paardenboerderij, en gaat met zijn persoonlijke-assistentiebudget twee dagen naar een zorgboerderij waar hij ook kan werken, met dieren omgaan, zijn verhaal vertellen, teksten schrijven en zo meer. En één dag per week gaat hij dansen. Voorlopig gaat er een assistent mee voor de treinbegeleiding, maar vanaf eind december kan hij alleen gaan. Daardoor heeft hij een grotere eigenwaarde gekregen, hij voelt zich nuttig en praat graag met anderen over zijn werk.”

Voor Greet had de ontmoeting met andere budgethouders op de infosessie nog een bijkomende betekenis. “Hier zie je zo veel mensen met

een handicap, dat het je heel veel doet relativëren. Het doet me beseffen hoe krachtig mijn zoon ook is, en hoeveel mogelijkheden hij in zich heeft. Vandaag gebeurt er heel veel positiefs, en dat voel ik hier ook sterk. Het is fijn dat iedereen zelf zijn keuzes zal kunnen maken, en ik hoop dat dit een prachtig verhaal kan blijven.”

Tilda Keuppens: “Misschien kan mijn man thuis voor me zorgen met een budget.”

Tilda Keuppens verblijft al meer dan twee jaar in huize Walden in Westmalle: “Er hing een bericht uit over deze infosessie, en veel mensen in zorginstellingen weten nog niet zoveel over de persoonsvolgende financiering. Mijn man en ik komen luisteren wat de bedoeling is en hoe het in de toekomst in zijn werk zal gaan om te betalen voor de zorginstelling. Als MS-patiënte vroeg ik in 2005 een persoonlijke-assistentiebudget aan, maar dat heb ik nog niet gekregen. Onlangs werden we geïnformeerd dat ik volgens het systeem van de persoonsvolgende financiering in de laagste budgetcategorie terechtkom, en daar willen we meer over weten. Nu mijn man met pensioen is, heeft hij meer tijd. Met een budget zou hij thuis voor mij kunnen zorgen.”

Freddy Gulickx: “Persoonlijk contact verduidelijkt veel.”

Freddy Gulickx, die op dit moment een persoonsgebonden budget krijgt, wilde meer te weten komen over de omschakeling. “Ik had vooral vragen over mijn kostenstaat en hoe het in de praktijk zit met het terugvorderbaar voorschot. Vanaf wanneer begint mijn boekhouding te tellen: als ik het voorschot krijg, als ik kosten maak of als ik die kosten krijg teruggestort? Het VAPH geeft veel informatie, maar toch is het goed hier eens persoonlijk contact te hebben, want een budget beheren is niet altijd even makkelijk. Om op de hoogte te blijven ga ik regelmatig naar allerlei voorlichtingsvergaderingen, op die manier engageer ik me.”

VAN BOVEN NAAR ONDER:
GREET VAN REGENMORTEL,
TILDA KEUPPENS EN FREDDY GULICKX.

Met een ondersteuningsplan bereid je je toekomst voor

Volwassen worden betekent ook nieuwe keuzes maken die je toekomst bepalen. Het project ToekomstSporen is een van de initiatieven die mensen willen ondersteunen in deze overgangperiode. Het verhaal van Isabel, mama van een zoon met autismespectrumstoornissen, illustreert wat een ondersteuningsplan voor iemands leven kan betekenen.

TEKST: NATHALIE DIRIX

Isabel: “Toen we in april een uitnodiging van de stageplaats van Gyllian kregen om aan het project ToekomstSporen deel te nemen, had ik gemengde gevoelens. Enerzijds wist ik dat het tijd was om na te denken over welke ondersteuning onze zoon nodig had in de toekomst. Anderzijds had ik het moeilijk om hem los te laten. Dankzij de workshops van ToekomstSporen heb ik geleerd dat het geen kwestie is om Gyllian los te laten, maar om hem anders vast te houden. Tijdens de workshops hebben we heel wat antwoorden gekregen op de vele vragen waar je als ouder van een jongere met een handicap mee zit.”

ZIJ AAN ZIJ

“De vier workshops hebben er onder meer voor gezorgd dat een aantal zaken tussen Gyllian en ons bespreekbaar zijn geworden. Je neemt namelijk niet alleen als ouder deel. Parallel worden sessies over dezelfde thema's voor de jongeren georganiseerd. Dankzij de deskundige begeleiding kom je ertoe om de vragen waarmee je zit, helder te stellen. Ook de aanwezigheid van andere ouders van zorgjongeren helpt om bepaalde zaken open te breken. Je stelt vast dat je er met je overbeschermende moedergevoelens niet alleen voor staat. Meer nog, door er open over te praten begin je oplossingsgericht te denken. Het was dan

ook een hele opluchting toen Gyllian een gesprek met ons aanging waarin hij ons vertelde hoe hij zijn toekomst zag.”

OP HET JUISTE SPOOR

Ik herinner me nog levendig het moment waarop Gyllian ons vertelde dat hij klaar was om de stap te zetten om alleen te wonen, zolang we samen onder hetzelfde dak zouden blijven. Vanaf dan hebben wij een andere Gyllian leren kennen. Hij begon initiatieven te nemen en stap voor stap meer in zichzelf te geloven. Vandaag hebben we ons huis zo ingericht dat hij een appartement met een eigen ingang in onze woning heeft. Hij kan er zelfstandig wonen, maar heeft ons nog altijd in de buurt. Dat werkt voor hem, maar ook voor ons. Toch ben ik me ervan bewust dat de handicap van Gyllian ons in de toekomst nog voor een heel aantal uitdagingen zal plaatsen maar ik heb het gevoel dat we met deze formule waarbij we samen onder één dak zelfstandig wonen, op het juiste spoor zitten. Zo is er rust in mijn hoofd gekomen. Natuurlijk blijft de vraag ‘Wat gebeurt er op de dag wanneer mijn man en ik deze ondersteuning niet meer kunnen geven?’ Omdat we de zussen van Gyllian hiermee niet willen belasten, hebben we een dienst ondersteuningsplan geraadpleegd om een ondersteuningsplan

persoonsvolgend budget op te maken. Ondertussen hebben we een goed beeld van wat Gyllian wil en konden we zijn wensen veel beter vertalen. Dat heeft ook alles te maken met de workshops ToekomstSporen. Zij hebben het mogelijk gemaakt om onze vragen in verband met de overgang van minderjarige naar meerderjarige onder woorden te brengen. We weten nu dat er effectief antwoorden op onze vragen zijn en dat we onze zoon ook in de toekomst de geschikte ondersteuning kunnen bieden. Voor een moederhart is dat inzicht goud waard.

www.magentaproject.be
www.vaph.be
Toekomstsporen is een initiatief van Magenta van de KU Leuven, dienst ondersteuningsplan West-Vlaanderen, MFC De Hoge Kouter en CAW Zuid-West-Vlaanderen.

‘We laten niemand in de steek’

Het grote kantelmoment komt eraan. Vanaf januari 2017 kunnen personen met een handicap met de persoonsvolgende financiering zélf bepalen hoe ze hun ondersteuning willen organiseren. Over de aanloop naar dit historische moment én over de toekomst hadden we een gesprek met James Van Casteren, administrateur-generaal van het VAPH.

TEKST: PETER VAN DYCK
FOTO: JAN LOCUS

JAMES VAN CASTEREN. "Wie andere keuzes wil maken, krijgt nu de kans."

"Het is geen toeval dat we al om acht uur 's morgens op het bureau van James Van Casteren staan om over de persoonsvolgende financiering te praten. Op dat vroege uur is het nog rustig, straks zal de drukte op het VAPH weer in alle hevigheid losbarsten. December 2016 is razend spannend, want vanaf volgende maand zullen bijna 30.000 personen met de persoonsvolgende financiering beginnen. En, zoals dat gaat, wegen de laatste loodjes het zwaarst. "Onderschat het niet", zegt James Van Casteren. "Alle administratieve en technische systemen die het VAPH in 30 jaar heeft opgebouwd veranderen in 2017. De voorbije maanden hebben we er op toegekeken dat alle nieuwe systemen en aanvraagprocedures op orde staan. Dat er intussen op politiek niveau nog onderhandeld werd over de punten en de komma's maakt het tot op het einde behoorlijk stressvol."

Kunt u dan tevreden zijn over de manier waarop de voorbereidingen zijn verlopen?

"Ja, er is véél gebeurd. We merkten dat er wel wat koudwatervrees was in de sector; er leefden nog vele technische vragen. Daarom hebben we fel ingezet op communicatie, afstemming met onze partners en de optimalisatie van onze IT-systemen. Op technisch vlak is

de persoonsvolgende financiering een behoorlijk huzarenstukje. Om een voorbeeld te geven: met een informaticasysteem houden we bij welke middelen van ons macro-budget van 1,6 miljard vrijkomen als een klant stopt met persoonsvolgende financiering. Dat systeem moet communiceren met een ander technisch systeem dat de wachtlijsten chronologisch beheert, zodat mensen die in aanmerking komen voor een budget dit tijdig kunnen krijgen."

Sommige personen zijn heel blij met de zelfregie, anderen hebben er misschien wat schrik van, omdat ze geen goed zicht hebben op de hulp die ze kunnen krijgen. Hoe komen jullie aan die ongerustheid tegemoet?

"Daarvoor hebben we een breed gamma aan mogelijkheden voorzien, waar mensen terecht kunnen als ze vragen hebben en dat in elke fase: van bij hun aanvraag tot en met het moment waarop ze hun persoonsvolgend budget besteden. Dat kan dan natuurlijk bij het VAPH zelf, maar ook diensten ondersteuningsplan, gebruikersorganisaties en diensten maatschappelijk werk houden zich klaar. Wie er echt geen zicht op heeft hoe hij of zij dat allemaal moet aanpakken, kan zich aansluiten bij een van de erkende bijstandsorganisaties. Daar kan je aankloppen met vragen over hoe je moet onderhandelen, hoe je een persoonlijk assistent kunt aanwerven ... Indien gewenst vergezellen ze je zelfs bij de onderhandeling met de zorgaanbieder. We laten niemand aan zijn lot over."

FLEXIBILITEIT

"Het komt erop neer dat we de mensen die andere keuzes willen maken daartoe de kans geven. Iemand kan er voor kiezen om bv. een dagje minder naar de vergunde zorgaanbieder (voorziening) te gaan en een deel van zijn budget thuis in te zetten. Dat kan dan bv. gebruikt worden om een vrijwilli-

ger te vergoeden of om een poetsdienst of een dienst thuiszorg in te schakelen. We vinden het belangrijk dat de zorgaanbieders (nog meer) op deze flexibiliteit inspelen en een sociale onderneming worden: het is goed dat ze meer oog krijgen voor de verwachtingen van de klant. We verwachten niet dat alle mensen die vandaag in de gespecialiseerde zorg zitten, morgen allemaal hun ondersteuning gaan veranderen, velen zijn immers tevreden. Maar zoals bij elke grote verandering zal zich ook hier een groep voorlopers aftekenen, een grotere groep zal eerder afwachten en langzaam maar zeker volgen, als het pad is uitgezet.

“WE NEMEN GRAAG DE TIJD OM MENSEN TE INFORMEREN.”

Dat is heel typisch voor elke grote verandering. De vergunde zorgaanbieders die zich nu al als sociaal ondernemer opstellen, de groep gebruikers die al geëxperimenteerd heeft met persoonsgebonden budgetten, nu al assistenten inhuurt, heel assertief is, de zorgmarkt goed kent en bijgevolg weet waar ze welke diensten kunnen aankopen: zij geven al aan hoe het anders kan."

De onzekerheid kan gecounterd worden met informatie en communicatie. Zijn daarin nieuwe initiatieven genomen?

"In het voorjaar van 2016 hebben we infosessies georganiseerd in alle provincies, om de persoonsvolgende financiering uit te leggen. Dat zowel voor de mensen met een handicap als voor de professionelen uit de sector. In het najaar hielden we sessies over hoe je je persoonsvolgend budget kunt besteden.

Die presentaties, inclusief de discussies, hebben we online gezet. Verder hebben we in totaal 70.000 gepersonaliseerde brieven uitgestuurd en een vijftal filmpjes gemaakt in bevattelijke taal, van telkens een tweetal minuten, waarin de verschillende stappen in bv. de aanvraagprocedure of ook bij het besteden van het budget uit de doeken worden gedaan. Over al die procedures zijn ook duidelijke, toegankelijke brochures verschenen. Aan onze website hebben we een luik persoonsvolgende financiering toegevoegd, naar aanloop van onze vernieuwde website in 2017. Die zal volledig opgebouwd worden volgens onze nieuwe filosofie waarin de mensen met een handicap en de professionelen centraal staan. Naast al deze initiatieven houden we ons klaar om maximaal op de ongetwijfeld nog vele vragen te kunnen ingaan, die mensen hebben wanneer richtlijnen en theorie praktijk worden en concreet worden in hun dagelijkse leven. Zo hebben we een samenwerking opgezet met de 1700-lijn voor alle algemene vragen of worden mensen verbonden met onze klantbeheerders voor vragen over hun persoonlijke dossier. Zo'n persoonlijk gesprek duurt makkelijk een half uur. Maar die tijd nemen we graag, om mensen goed te informeren. Keerzijde is wel dat je soms wat geduld moet hebben, mensen stellen vaak een algemene vraag en vragen na een tijdje door over hun dossier. Op dat vlak zoeken we nog een goede afstemming tussen de 1700-lijn en onze eigen dossierbeheerders."

Zal het nieuwe systeem invloed hebben op de wachtlijsten?

"Wie in een nood- of spoedsituatie zit, krijgt automatisch een persoonsvolgend budget. Als iemand van 60 met het Down-syndroom hoogbejaarde ouders heeft die niet meer voor hem kunnen zorgen, kun je niet zeggen: 'Wacht nog een aantal jaar en dan zien we verder.' Als je al jarenlang voor je gehandicapte

kind, broer of zus zorgt en je hebt samen met familie en vrienden inspanningen gedaan om zelf ondersteuning te voorzien, dan zal je sneller een budget kunnen krijgen.”

MEER PERSPECTIEF

Mensen met een erkende handicap delen we volgens duidelijke criteria in drie prioriteitengroepen in. In welke groep je terecht komt, hangt af van de intensiteit en de frequentie van de ondersteuning die je nodig hebt en van de dringendheid van je vraag. Binnen elke prioriteitengroep gaat het vervolgens chronologisch. Zo krijgen aanvragers toch al iets meer perspectief dan tot hiertoe. En natuurlijk ook heel belangrijk: voor het wegwerken van de wachtlijsten blijven ook de bijkomende middelen cruciaal. Dit jaar gaat het om 117 miljoen euro, inclusief de middelen voor een basisondersteuningsbudget, zoveel geld is er nooit eerder op één jaar bijgekomen. Rechtstreeks toegankelijke hulp breiden we uit, dat geeft velen ook al meer ademruimte.”

Voor minderjarigen zal de persoonsvolgende financiering pas in 2019 een feit zijn. Waarom?

“Een vrij grote groep minderjarigen heeft een handicap die nog niet stabiel is. Je weet niet hoe hun problemen en stoornissen tijdens de puberteit nog zullen evolueren, gezien hun lichaam in volle ontwikkeling is. Je hebt ook jongeren die met een jeugdrechter in aanraking komen als ze strafbare feiten hebben gepleegd, of jongeren die in een zeer moeilijke thuissituatie zitten. Die kan je niet zomaar vragen om hun eigen zorg te organiseren en hun budget te beheren. De problematiek bij minderjarigen is dus veel complexer en je zal daar dus een mix van ondersteunings- en financieringsvormen moeten creëren. Je hebt ook een gepast instrument nodig, dat toelaat de zwaarte van de zorg te meten. Dat hebben we al voor meerderjarigen, voor minderjarigen is het zorgzwaarte-

instrument nog in ontwikkeling. Medio 2017 zal dat op punt staan. In elk geval is op 13 december een Taskforce of werkgroep gestart. Die heeft als doelstelling om de persoonsvolgende financiering voor minderjarigen uit te werken. Die moet er zijn vanaf 2019. Intussen moet men niet vrezen dat iemand die nu meerderjarig wordt in een vacuüm terecht komt. De zorgcontinuïteit wordt stapsgewijs gegarandeerd.”

In 2016 zagen we de trend van wooninitiatieven voor jongeren met een handicap gevoelig toenemen. Hoe staat u daar, met uw verleden bij het Agentschap Wonen-Vlaanderen, tegenover?

“Positief. De sociale huisvesting kampt evenzeer met wachtlijsten. Betaalbare woningen vinden voor mensen met een handicap, die het doorgaans financieel al moeilijker hebben, is niet evident. Het moet bovendien een woning zijn die aangepast is aan de handicap van de bewoners. Alles bij elkaar een zéér moeizame zoektocht. Als families beslissen om zelf een geschikte woning te bouwen of verbouwen, dan willen wij ons als administratie flexibel opstellen en dergelijke initiatieven steunen.

“ IN 2017 ZULLEN WE DE VINGER AAN DE POLS HOUDEN.

Als daar een vijftal jongeren samenwoont, kunnen ze hun budgetpakketten bundelen en gezamenlijke ondersteuning inkopen. Moeilijker ligt de financiering van de huisvestingskosten van dergelijke projecten. Met de persoonsvolgende financiering kunnen wij enkel instaan voor de kosten voor zorg en ondersteuning. Wat we wél kunnen doen, is overleggen met andere admini-

straties, zoals Wonen-Vlaanderen, en bekijken hoe hindernissen uit de weg geruimd zouden kunnen worden.”

Tot slot: wat wenst u voor 2017?

“Een vlotte start voor iedereen. Dat iedereen die een persoonsvolgend budget krijgt via mijnvaph.be zijn uitgaven en saldo kan checken en zijn dienstverleningsovereenkomst en onkosten kan ingeven. Op onze IT-dienst bekijken we nu al in welke mate onze systemen de forse toename van het aantal individuele budgethouders aankunnen, en hoe we het risico op het uitvallen van onze servers kunnen beperken. Klanten moeten hun budget op elk moment kunnen beheren. Ik wens ook dat we in 2017 verder goed kunnen samenwerken met alle belanghebbenden, zodat we continu de vinger aan de pols kunnen houden. Regelmatig feedbackoverleg moet toelaten dat we haperingen of onvolkomenheden snel oppikken en oplossen. Persoonsvolgende financiering is van bij het begin een gezamenlijk traject geweest. Met de taskforce, waarin vertegenwoordigers zaten van de personen met een handicap, de voorzieningen, de verwijzers, de vakbonden en het VAPH, hebben we het systeem uitgedacht en uitgewerkt. Ook in de toekomst moeten we aan hetzelfde zeel trekken. Vergelijk het met het ontwerpen van een auto. We hebben nu een prototype gebouwd. Nu we ermee gaan rijden, zullen we misschien merken dat sommige dingen niet 100 procent lopen zoals we gedacht hadden. Als er correcties nodig zijn, hoop ik dat we er samen uit geraken. Het is alleen door constructief samen te werken met de vele betrokkenen, dat we van de zelfregie voor personen met een handicap realiteit kunnen maken. En dat is tenslotte het einddoel.”

www.vaph.be

Het VAPH luistert en stuurt bij

De overgang naar de persoonsvolgende financiering werd zorgvuldig voorbereid. Op 1 april startte de nieuwe aanvraagprocedure voor een persoonsvolgend budget. Intussen zijn we ruim een half jaar verder. Het VAPH heeft in die tijd reacties en ervaringen verzameld, zodat alle beschikbare informatie al overzichtelijker is, in afwachting van onze nieuwe website. Ook in de handleiding werden verduidelijkingen toegevoegd, op basis van de veelgestelde vragen.

TEKST: JILL GOETHALS

Je kunt het aanvraagformulier voor een persoonsvolgend budget vinden via de link www.vaph.be/pvb. De geactualiseerde handleiding bij de aanvraag vind je daar ook. Je vindt er o.m. antwoord op de volgende vragen:

- Hoe vind je de juiste ondersteuning en wie kan je daarbij helpen?
- Waarop letten bij het invullen van een ondersteuningsplan persoonsvolgend budget?
- Hoe beoordeelt het VAPH je ondersteuningsplan persoonsvolgend budget?

Je kan de documenten voor een aanvraag voor een persoonsvolgend budget ook verkrijgen via de provinciale kantoren van het VAPH.

DE EERSTE CIJFERS

657 ondersteuningsplannen persoonsvolgend budget werden in totaal ingediend sinds april 2016 (stand van zaken 30/11/2016).

521 aanvragen werden ingediend door de persoon met een handicap zelf, **136** werden ingediend via een **dienst ondersteuningsplan**. Bij de personen met een handicap die zelf een ondersteuningsplan persoonsvolgend budget indienden, lieten **348 personen** zich ondersteunen door een **dienst maatschappelijk werk**.

Hou onze website www.vaph.be/pvb in de gaten.

HOE VIND JE DE JUISTE ONDERSTEUNING?

Enkele stappen die je kunt volgen om de zoektocht naar de juiste ondersteuning voor jouw concrete situatie te vergemakkelijken:

- **Vraagverheldering.** We adviseren om eerst in kaart te brengen wat je wenst, nog zelf kunt, welke ondersteuning je al hebt en welke je nog nodig hebt.
- **Ondersteuningsplan.** Na de vraagverheldering kun je een ondersteuningsplan persoonsvolgend budget opstellen op maat van jouw wensen en noden.
- **Multidisciplinair verslag.** Als 2de of 3de stap in de aanvraagprocedure van een persoonsvolgend budget stelt een multidisciplinair team een objectief verslag op van uw handicap en ondersteuningsnoden.

Wie kan helpen?

- **Vraagverheldering en ondersteuningsplan:** Diensten maatschappelijk werk verbonden aan je ziekenfonds Diensten ondersteuningsplan. Gebruikersorganisaties. **Zie www.vgph.be**
- **Multidisciplinair verslag.** Dit wordt opgemaakt door een multidisciplinair team en wordt nadien aan het VAPH bezorgd.

Veilig, betaalbaar en vrij autodelen

Projecten met rolstoelvriendelijke deelauto's stimuleren rolstoelgebruikers om meer buiten te komen. "Wij willen een actief leven, zoals iedereen, en dat kan enkel als je mobiel bent."

TEKST: PETER VAN DYCK
FOTO'S: MET DANK AAN CAMBIO GENT EN COR VAN DAMME.

Een grijze en een blauwe Kangoo staan te blinken voor de deur van het Woonhuis van Pegode vzw in Edegem. Van deze twee wagens maakt de autodeelgroep AdeLE gebruik, die bestaat uit zestien bewoners met een lichamelijke handicap en twintig externe gebruikers uit de buurt die met vervoersproblemen kampen.

Elk lid van AdeLE krijgt een login waarmee hij of zij op de website een deelauto kan vastleggen. Op de kalender is makkelijk te zien op welke datum en uren nog een aangepaste auto vrij is. Sammy Cant, die sinds juni in Woonhuis Edegem verblijft, boekt geregeld zo'n rolstoelvriendelijke auto, om naar het ziekenhuis, het shoppingcenter of een concert te gaan. "Tot voor kort woonde ik in Schilde, waar ik ook bij een autodeelgroep was, maar daar was het soms puzzelen, omdat je er maar over één aangepaste auto kon beschikken. Hier in Edegem is een van de twee Kangoos altijd wel vrij op het moment dat ik het wens. Er tijdig bij zijn is geen probleem: je weet meestal lang op voorhand wanneer een doktersbezoek of optreden gepland is."

Sammy zegt zich veel vrijer te voelen dan vroeger, toen hij afhankelijk was van taxi's en openbaar vervoer. "Autodelen is trouwens een stuk goedkoper dan taxivervoer. Tenzij je een hele dag weg blijft, want naast de 35 eurocent per kilometer betaal je ook een wachttijd van een

euro per uur als de wagen ergens stil blijft staan."

VEILIG GEVOEL

Dat hij altijd zelf voor een chauffeur moet zorgen, vormt geen probleem, verzekert Sammy. "Als ik naar het ziekenhuis moet, rijdt mijn vader meestal. Ik kan ook altijd een vrijwilliger meevragen.

HET IS EEN PLUSPUNT DAT JE EEN VRIJWILLIGER ALS CHAUFFEUR KUNT VRAGEN.

Dat is een pluspunt, want als je met een taxi gaat, zet die je gewoon op je bestemming af. Dit systeem is veel praktischer. Het enige waar je op moet letten, is dat je op tijd terug bent. Loop ik onverwachts vertraging op bij de dokter, dan kan ik altijd nog telefonisch verwittigen dat ik de wagen langer ga gebruiken dan aangegeven. 's Avonds stelt zich dat probleem niet zo, dan loop je minder risico dat na jou nog iemand anders de wagen heeft gereserveerd. Om naar een concert te gaan, is de deelgroep AdeLE dan ook ideaal."

Het woonhuis van Pegode in Edegem kan op 78 vrijwilligers rekenen. Er is altijd wel iemand die als chauffeur kan inspringen. Sammy leidt ons even naar zijn favoriete Kangoo, die je elektronisch kunt bedienen, voor een demonstratie. Na een druk op een knop zakken de achterwielen een beetje, waarna de brug automatisch openklapt. Hij toont ook de riemen waarmee zijn stoel vastgegespt wordt. "Je voelt je echt wel veilig tijdens de ritten. Een heel ander gevoel dan als je in een bus zit."

PROEFPROJECT

In Gent startte ook een Cambio-proefproject met rolstoelvriendelijke deelauto's, op initiatief van Onafhankelijk Leven vzw. Cor Van Damme, directeur dienstverlening bij deze organisatie en zelf door een spierziekte gekluisterd aan een rolstoel, toonde zich meteen enthousiast toen zijn collega's in juni met het project startten. "Hoewel ik zelf een aangepaste wagen bezit, doe ik geregeld een beroep op deze deelauto. Mijn eigen wagen is zodanig aan mijn specifieke situatie aangepast dat mijn vriendin daar niet mee kan rijden. Als die wagen in panne valt of als ik ziek ben, kunnen we met de deelauto en mijn vriendin aan het stuur toch nog naar pakweg een familiefeest."

"Ik wil hier echt nog vaker gebruik van maken. In mijn persoonlijke auto rijdt ik met mijn rolstoel tot aan

GENT. In de deelauto van Cambio kunnen vier mensen mee.

het stuur. Er zijn dus geen banken, waardoor ik maar één passagier kan meenemen. Met de deelauto kunnen we in totaal vier mensen vervoeren. Dat is ideaal wanneer ik bijvoorbeeld met een stel vrienden op weekend wil. Bijkomende voordelen: we kunnen de prijs delen en het is best aangenaam voor me om niet altijd zelf te moeten rijden. De deelauto vergroot dus de mogelijkheden om mij te verplaatsen en dat op een heel betaalbare manier."

ACTIEF EN MOBIEL

De extra ruime standplaats van de rolstoeltoegankelijke mini-bestelwagen is vlakbij het station Gent-Sint-Pieters, hartje stad. Mensen die al gebruik maken van het persoonlijke-assistentiebudget en al diegenen die in de toekomst over een persoonsvolgend budget beschikken, kunnen dat budget gebruiken om zo'n auto te huren, of om iemand te vergoeden die voor hen chauffeur is. Die kan de auto gaan ophalen als bv. een van de rolstoelgebruikers hem gereserveerd heeft. "Ik vraag ofwel mijn vriendin ofwel een assistent mee", vertelt Cor.

"Soms is het een beetje organiseren, maar dat zijn wij als rolstoelgebruikers toch al gewoon. Ik ben dus heel

blij met dit project. Wij willen een actief leven, zoals iedereen, en dat kan enkel als je mobiel bent."

AANGEPASTE DEELAUTO'S IN VLAANDEREN

Toen Pegode vzw drie jaar geleden AdeLE op gang had getrap, besloot ze om het autodelen bij andere organisaties te promoten. Samen met Autopia en Taxistop ontwikkelde ze het AVIRA-project. Woonhuis Schilde van Pegode vzw, het OCMW van Kortemark, de vzw's Little Stars en Den Dries uit Evergem en Vesta vzw uit Belsele sloten zich al aan.

AVIRA wil de toegankelijkheid en de inclusie voor personen met een mobiliteitshandicap verhogen, mobiliteit betaalbaar maken voor verschillende doelgroepen, het doordracht autogebruik stimuleren (autodelen zorgt voor een daling van de CO₂-uitstoot) en de buurtcohesie versterken. Van de gebruikers wordt ook een engagement verwacht: zo staan ze mee in voor het poetsen van de voertuigen.

Onlangs sloegen Onafhankelijk Leven vzw en Cambio de handen in elkaar om ook in Gent een eerste aangepaste, rolstoeltoegankelijke deelauto ter beschikking te stellen. Net als bij AVIRA kunnen ook hier niet-rolstoelgebruikers hem reserveren.

Meer info over deze autodeelprojecten:
www.autodelen.net/project/avira-project
www.pegode.be
www.onafhankelijkleven.be

De omzetting van je ondersteuning

Voor wie vandaag al ondersteuning krijgt van een VAPH-voorziening of voor wie zijn ondersteuning gegarandeerd wordt via rechtstreeks toegankelijke hulp willen we deze zaken op een rijtje zetten.

TEKST: JILL GOETHALS

Je krijgt vandaag je ondersteuning via een VAPH-voorziening?

Dan heb je bij het in de bus vallen van deze St*rk ook al een brief ontvangen van het VAPH. Al onze collega's zetten zich volop in, om de 0,9 miljard euro middelen voor ondersteuning nu te vertalen naar een budget waardoor je jouw persoonsvolgend budget vanaf januari zal ter beschikking hebben. In afwachting wil het VAPH je met de brief op de hoogte houden van wat je de komende weken mag verwachten:

- Je krijgt in januari 2017 een terbeschikkingstellingsbrief met daarin de hoogte van jouw persoonsvolgend budget en informatie over hoe je het kan besteden.
- Dat is een budget voor het volledige jaar 2017. Je zult dus met dat budget jouw ondersteuning voor het hele jaar kunnen betalen.
- Je huidige overeenkomst blijft geldig tot je (een) nieuwe overeenkomst(en) hebt afgesloten met jouw zorgaanbieder(s). Daarvoor hoef je zelf niets te doen, je VAPH-zorgaanbieder zal je contacteren om de nodige aanpassingen met je te bespreken.
- Je kunt vanaf 5 januari 2017 je budgethoogte raadplegen via mijnvaph.be
- Als je je budget anders wil inzetten dan vandaag, dan kun je daarvoor contact opnemen met je zorgaanbieder vanaf het moment dat je jouw budget defini-

tief kent. Je kunt daarvoor ook bij een van de vier bijstandorganisaties terecht (absoluut vzw, alin vzw, Onafhankelijk Leven vzw en ZOOM vzw).

Mogelijk ben je een van de 2.400 meerderjarigen met een handicap van wie de huidige ondersteuning verder gegarandeerd wordt via de rechtstreeks toegankelijke hulp?

- Dan heb je al een brief ontvangen die je de voortzetting van je huidige ondersteuning via de rechtstreeks toegankelijke hulp van je zorgaanbieder bevestigt en dit vanaf 1 januari 2017.
- **Je ondersteuning blijft onveranderd.** De zorgaanbieder ontvangt

voor je de nodige middelen van het VAPH. Daardoor kan deze je dezelfde ondersteuning bieden als vandaag.

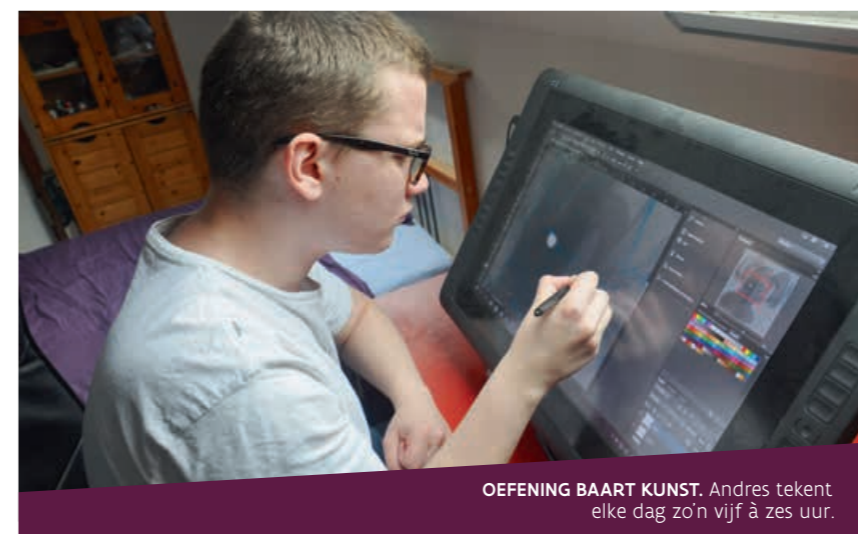
- Als je meer ondersteuning wenst, dan kun je rechtstreeks met je zorgaanbieder bekijken welke rechtstreeks toegankelijke hulp hij je bijkomend kan bieden. Volstaat dit niet, dan kun je bij het VAPH een aanvraag indienen voor een persoonsvolgend budget.
- Je stelde al een zorgvraag naar bijkomende ondersteuning? Dan zal je totale vraag, met inbegrip van jouw huidige ondersteuning, begin 2017 worden omgezet naar een vraag naar een persoonsvolgend budget. Ook daarover krijg je dan nog een brief.

“Tekenen? Ik doe niets liever!”

Andres De Schepper (21) reageerde op onze oproep naar sterke verhalen. Voor Andres is het niet zo makkelijk om zijn weg uit te stippelen. De vermoeiende symptomen van Gilles de la Tourette, ASS (autismespectrumstoornis) en OCD (obsessieve-compulsieve stoornis) maken van elke dag een heuse opgave. Maar dan is er dat verlossende potlood.

TEKST EN FOTO: SANNE VAN BRITSOM

OEFENING BAART KUNST. Andres tekent elke dag zo'n vijf à zes uur.

“Het is moeilijk om me rustig te houden, ik ben erg stressgevoelig”, begint Andres. “Op school was het niet evident om mijn plaats te vinden of om me te concentreren. Er kwamen te veel prikkels op me af, het was er te druk. Toen ik 18 werd, was het genoeg voor me.” Op dat moment was Andres al begonnen met tekenen. Waardoor hij geïnspireerd wordt? Onder andere door anatomie, de kunstwerken van Dali en het duistere werk van H.R Giger, bekend van zijn artwork voor de filmserie “Aliens”. “Wat andere mensen vaak als schokkend ervaren, vind ik enorm interessant”, lacht Andres. “Ik kan uren blijven kijken naar de anatomie van een mens. Tentoonstellingen die letterlijk de binnenkant van de mens tonen, ik vind dat zo fascinerend.”

WORK IN PROGRESS

“De tekeningen die ik maak kunnen gebaseerd zijn op mijn dromen. Of ik baseer me op een specifiek figuurtje. Ook de manier van werken varieert. Ik teken op papier, maar ik werk evengoed met tekeningen die ik digitaal uitwerk”, vervolgt Andres. “Elke dag teken ik zo'n vijf à zes uur. Je moet wel elke dag tekenen om te kunnen groeien, dat is bij alles zo: oefening baart kunst. Ik deel mijn werk ook en leg contacten met anderen die tekenen. Zo maakte ik onlangs mijn eigen interpretatie op basis van een tekening die iemand me had doorgestuurd.”

Andres ontwerpt ook zelfgetekende kaartjes. De mama van Andres moet nog steeds lachen om het kaartje

dat zij kreeg op haar verjaardag. “Als Andres een kaartje of tekening voor je maakt, dat weet je alleszins dat het uniek zal worden. Toen ik verjaarde kreeg ik een kaart met daarop een gigantisch monsterhoofd en in kleine lettertjes ‘Gelukkige Verjaardag’. Een authentieke Andres De Schepper”, lacht ze.

En hoe ziet de toekomst eruit? “Ik doe het rustig aan en probeer mezelf niet te veel druk op te leggen. Soms lijken er wel te weinig uren in een dag te zijn om te doen wat ik wil doen.

Maar wat ik doe is nog lang niet goed genoeg naar mijn gevoel”, klinkt het bescheiden. Toch kon Andres zijn werken al tentoonstellen via Sig vzw én kan hij misschien binnenkort de illustraties tekenen voor een musical die zijn nichtje aan het uitwerken is.

Ben je zelf ook benieuwd naar de tekeningen van Andres? Bewonder ze online op gortmorzel.deviantart.com.

Oproep verhalen 2017

Wil je zelf eens vertellen over je hobby, je onvergetelijke toegankelijke vakantie of andere ervaringen? Stuur je verhaal dan tegen 1 februari 2017 naar informatie@vaph.be. Vertel ons in max. 5 lijntjes je onderwerp. De redactie van St*rk maakt een selectie uit de inzendingen. Wie weet tot in 2017!

Kwetsbaar: online en offline

Volgens een recent onderzoeksrapport houden de nieuwe media zowel mogelijkheden als gevaren in voor kinderen en jongeren uit het Bijzonder Onderwijs. Wij vroegen leerkracht Filip Ballet uit Hasselt wat hem opvalt in de relatie die zijn leerlingen met de nieuwe technologie hebben. “Kwetsende boodschappen op Facebook komen extra hard aan.”

TEKST: PETER VAN DYCK

“Als ik de leerlingen in mijn klas vergelijk met mijn eigen kinderen, dan zijn ze online grotendeels met dezelfde dingen bezig, maar toch doen mijn leerlingen het op een iets impulsievere manier.” Filip Ballet, die aan de basisschool De Berk in Hasselt lesgeeft aan kinderen tussen 9 en 11 jaar, gebruikt bewust met regelmaat nieuwe media in de klas. “Ik merk dan vaak dat de leerlingen niet eens mijn uitleg afwachten, maar meteen aan de slag willen. Waarop ze al snel vastlopen omdat het hen aan het juiste inzicht ontbreekt.” Hij ziet het dan ook als zijn taak om de jongens en meisjes met de technologie te leren omgaan. “We kun-

nen de nieuwe media niet meer uit ons leven wegdenken. Daarom ben ik van mening dat we de kinderen er niet vroeg genoeg mee in contact kunnen brengen. Zo proberen wij de kinderen, met soms zware verstandelijke handicaps, al vanaf de kleuterklassen kennis te laten maken met tablets. Om hen wegwijs te maken en op de gevaren te wijzen, helpt het om al eens samen een game te spelen. Ik let er dan goed op dat we dit stapje voor stapje doen, zodat we bij elke stap kunnen bespreken wat er gebeurt en wat de gevolgen kunnen zijn voor een volgende stap. Neem bijvoorbeeld het bouwspel Minecraft. Eerst laat ik

hen een patroon nabouwen, daarna laat ik hen zelf iets construeren. Bij de volgende stappen laat ik de kinderen samenwerken.”

TE JONG VOOR GTA

Hoewel Filip Ballet heel erg gelooft dat de digitale toestellen een educatieve waarde hebben en de creativiteit stimuleren, wil hij zijn leerlingen ook op de potentiële gevaren wijzen. “Als we een gespreksronde hebben in de klas, vraag ik weleens: ‘Wat denken jullie, zouden jullie van jullie ouders mogen roken?’. Verontwaardigd antwoorden ze dan: ‘Ah nee, meester. Daar zijn we te jong voor!’. Dan vraag ik of ik mag

concluderen dat ze ook geen Grand Theft Auto spelen. ‘Toch wel’, luidt dan de reactie. Maar die game is toch ook 18+? Ja maar, zeggen ze dan, zo’n spel is niet zo gevaarlijk. Ik wil hen daar op zijn minst toch ook over laten nadenken.”

“Een aantal leerlingen is al actief op Facebook, hoewel ze daar officieel te jong voor zijn. Voor sommigen is dat onder controle van hun ouders, anderen vervalsen hun leeftijd. Als iemand komt zeggen dat een klasgenootje de vorige avond iets over hem heeft gezegd op Facebook dat niet zo leuk was, dan zeg ik dat ze de zaken van thuis niet moeten

meenemen naar de klas. Natuurlijk grijpen wij een ruzie, of die nu online of op de speelplaats heeft plaatsgevonden, weleens aan om in de klas over de onderlinge relaties te praten. Nadien merken we dat het een tijdje beter gaat, maar sommigen vervallen helaas toch weer in oude gewoonten.

WOORDEN BLIJVEN HANGEN

Online of offline: kinderen met een verstandelijke handicap zijn in beide situaties kwetsbaarder dan anderen. “Ze zijn vatbaarder voor reacties van buitenaf en daardoor komen kwetsende boodschappen

op Facebook extra hard aan”, weet Filip. “Het probleem is dat deze kinderen de gevolgen van hun acties niet altijd kunnen overzien. Dat het makkelijk is om iemand op Facebook iets naar het hoofd te slingeren, omdat je de persoon tot wie het gericht is niet voor je ziet, daar staan ze niet bij stil. Dat gesproken woorden vluchtiger zijn en geschreven woorden langer blijven hangen, beseffen ze eenvoudigweg niet.”

St*rk dankt Tom Vandries en Davy Nijs van de UC Leuven-Limburg.

PEILING NAAR HET MEDIAGEBRUIK

Leerlingen uit het Buitengewoon Onderwijs omarmen haast even gretig het internet en de nieuwe technologie als hun leeftijdsgenoten en dat is een goede zaak, want via die digitale weg maken ze vlotter contact met de buitenwereld. Dat leren we uit het rapport dat de onderzoekers Tom Vandries en Davy Nijs van hogeschool UC Leuven-Limburg schreven over het mediagebruik in het BuO. Ze peilden naar het mediagebruik en -bezit bij de leerlingenpopulatie van een aantal basis- en secundaire scholen in Vlaams-Brabant en Limburg.

Opvallend is dat de studie eerdere onderzoeken bevestigt die stelden dat de nieuwe media, hoe paradoxaal het ook klinkt, soms kinderen en jongeren uit de boot kunnen doen vallen. “De toegankelijkheid van de media laat soms te wensen over, wellicht omdat ze te veel zijn toegespitst op Jan Modaal, de hoopgeleide man van middelbare leeftijd”, legt Tom Vandries uit. “Zo weten we dat sommige apps en sociale media te complex zijn voor sommige personen met een verstandelijke handicap. Voor hen staat op Facebook bijvoorbeeld te veel tekst en is de reclame niet altijd makkelijk te onderscheiden van de gewone boodschappen.”

www.ucll.be/hoe-gebruiken-kinderen-en-jongeren-media-het-buitengewoon-onderwijs

TIPS VOOR OUDERS

- Weer de elektronica uit de slaapkamer. Dat is en blijft een plaats om te rusten. Een eigen tv en/of computer op de kinderkamer is geen goed idee. Laat kinderen in de zetel in de leefruimte games spelen. Ook al ga je er niet naast zitten, je hebt op die manier toch meer zicht op waar ze mee bezig zijn. Hou dus gerust vanop een afstand een oogje in het zeil.
- Leer kinderen toestellen te delen. Als ieder zijn eigen tv heeft, leren ze niet onderhandelen over naar welk programma er gekeken wordt.
- Laat de kinderen ook fysiek bezig zijn en genoeg bewegen. Een uitgebalanceerde reeks activiteiten is gezond. Momenten zonder technologie zijn nodig. Geen schermen tijdens de maaltijden of tijdens het maken van huiswerk is zeker aan te raden.
- Vraag als ouder 's avonds wat de kinderen die dag online hebben meegemaakt. Daarmee toon je betrokkenheid en maak je eventuele problemen bespreekbaar.
- Test zelf eens een game of een onlineplatform uit. Zo ontdek je wat bijvoorbeeld Snapchat precies inhoudt en kan je er ook over meepraten.
- Gebruik af en toe samen met je kind technologie. Speel al eens samen een game.
- Kinderen helemaal afschermen van technologie heeft weinig zin. Groeien is leren omgaan met risico's. Verbieden werkt averechts, kinderen zullen altijd wegen zoeken om een verbod te omzeilen.

“Ik heb alles zelf moeten ontdekken als sporter”

Belgisch kampioen, wereldkampioen en sinds kort zilveren medailist op de Paralympische Spelen. G-wielrenner Kris Bosmans kan op zijn 36ste een goed gevuld palmares voorleggen. Nochtans verloor hij tien jaar van zijn sportcarrière en zette hij pas op zijn dertigste de eerste stappen als paracyclist.

TEKST: NICK VANDERHEYDEN

FOTO: MET DANK AAN FRANK VAN HOLLEBEKE EN KRIS BOSMANS

KOERSBEEST. Kris denkt nog lang niet aan stoppen.

Kris Bosmans: “De teleurstelling op de Paralympische Spelen was groot, naar mijn gevoel ben ik niet op waarde geklopt. Nu, deze zilveren medaille is uiteraard, na mijn vijfde plaats in Londen, een prachtige aanvulling op mijn palmares.” Bosmans was altijd al een koersbeest. Als junior timmerde hij aan de weg van de topsport. Tot hij door een hersentrombose op zijn achtentiende noodgedwongen een andere koers moest varen. “Omwille van een genetische afwijking maak ik het eiwit homocysteïne te veel aan. Hierdoor ontstaan bloedklonters waarvan er destijds in mijn hersenen terecht kwamen en een halfzijdige hersenverlamming veroorzaakten.” De ernstige gevolgen van de situatie op lange termijn bleken niet meteen duidelijk. De topsporter in spe dacht snel de fiets weer op te pakken en in geen tijd weer de oude te

zijn. “Mijn linkerkant raakte verlamd en ik kon niet meer spreken, maar mijn focus bleef op het wielrennen. Twee jaar lang trachtte ik aansluiting te vinden met mijn beste niveau. Maar geleidelijk aan braken andere jongens door. Heel moeilijk is dat, als het besef inslaat dat je nooit aan de slag kunt als prof.”

EEN WERELD VAN VERSCHIL

“Jarenlang schikte ik me als recreant in de sport. Tijdens en na mijn revalidatie, of in het wielermilieu, is er destijds nooit sprake geweest dat het anders kon. De term paracyclist kende ik niet en paralympiërs linkte ik met amputaties en rolstoelen. Een wereld van verschil met de omstandigheden nu. Jongens in eenzelfde situatie als ik worden opgespoord en warm gemaakt voor onze sporten. Talentdetectie heet dat. Ik heb het allemaal zelf moeten

ontdekken, via een tv-documentaire over bronzen medailist Jan Boyen (Beijing, 2008). Tien jaar na mijn eerste hersentrombose kwam ik uiteindelijk in contact met Parantee, de Vlaamse liga voor sporters met een handicap. In 2010 won ik het Belgisch kampioenschap en een jaar later het Wereldkampioenschap. Die tien verloren jaren, dat is nog het meest jammerlijke. Want een aandoening of niet, iedereen moet de kans krijgen om talenten te ontplooiën en topprestaties neer te zetten. Gelukkig is er in dat opzicht veel veranderd. Zelfs in vergelijking met mijn beginjaren als paracyclist is de omkadering en de aandacht rond g-sporters enorm geëxplodeerd.”

Nu zesendertig denkt Kris nog lang niet aan stoppen. De goede omkadering en de doorgedreven trainingen op coördinatie en stabiliteit verminderen zijn verhoogde blessuregevoeligheid. Met andere woorden: hij kan nog even mee in de klasse tweewielers – C3. “Zolang ik prijzen blijf pakken op de kampioenschappen ga ik door. Zeker als je ziet dat er momenteel vierenvertigjarigen meedraaien aan de top. Maar het niveau van de concurrentie wordt er allermindst minder op en steeds meer jongeren vinden hun weg naar de sport. Het is aan hen om duidelijk te maken of en wanneer ik mijn fiets aan de haak hang”, grapt Bosmans.

HET VAPH STELT DRIE BROCHURES VOOR

BROCHURE STARTEN MET MIJN PVB

Het VAPH bracht onlangs de brochure ‘Starten met mijn persoonsvolgend budget’ uit. De folder geeft je alle informatie over dat persoonsvolgend budget: welke zorg en ondersteuning koop je er mee, hoe start je het op en hoe beheer je dat budget? Aan de hand van een tweestappenplan verduidelijkt de folder hoe zorg en ondersteuning gekozen kunnen worden en hoe je het budget daarna inzet in vouchers of in cash.

BROCHURE HANDICAP DOOR ONGEVAL

Overkomt er je een medische fout of een verkeersongeval? Dan kun je mogelijk geconfronteerd worden met een blijvende handicap. In deze brochure kom je te weten of je recht hebt op een tegemoetkoming van het VAPH en wat je moet doen tijdens de afhandeling van je schadedossier.

BROCHURE HULPMIDDELEN EN AANPASSINGEN

Heb je een aantal hulpmiddelen nodig, zoals bijvoorbeeld een eetapparaat of een douchestoel? Of aangepast meubilair, bredere deuropeningen of een aangepaste wagen? Zou je de bijstand van een tolk voor doven en slechthorenden kunnen gebruiken, of heb je nood

aan een brailleleesregel of een spraaksynthesizer?

Je kunt bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) terecht voor financiële tegemoetkomingen voor dergelijke hulpmiddelen, aanpassingen of bijstand. In de nieuwste brochure van het VAPH lees je daar alles over.

De brochures bestellen kan via mail informatie@vaph.be,

Online op www.vaph.be onder publicaties

Vermeld zeker je volledige contactgegevens en het aantal gewenste exemplaren.

De brochures zijn ook te bestellen op 02 225 85 97.

VANAF JANUARI OOK BASISONDERSTEUNINGSBUDGET VOOR 4.000 KINDEREN EN JONGEREN

Vierduizend kinderen en jongeren met een handicap beschikken vanaf januari 2017 over het basisondersteuningsbudget. Het gaat om een maandelijks bedrag van 300 euro ofwel 3600 euro per jaar.

WIE KOMT IN AANMERKING?

- Het gaat over kinderen en jongeren tot 21 jaar die op 30 juni 2015 een geregistreerde vraag hadden bij de intersectorale toegangspoort voor jeugdhulp of over een indicatiestellingsverslag beschikten waaruit blijkt dat ze in aanmerking komen voor een persoonlijk assistentiebudget voor minderjarigen.
- Ze mogen daarnaast nog geen gebruik maken van ‘niet-rechtstreeks toegankelijke hulp’ van het VAPH (ondersteuning door een multifunctioneel centrum, intensieve thuisbegeleiding of een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) voor minderjarigen.
- Ze moeten aangesloten zijn bij een zorgkas.

ZORGKAS INFORMEERT EN BETAALT UIT

Kinderen of jongeren waarvan de ouders lid zijn van een zorgkas, ontvingen eind 2016 via hen bericht over hun mogelijke recht op een basisondersteuningsbudget. Zij hoeven dus zelf geen aanvraag te doen of contact op te nemen.

De Vlaamse overheid schreef in dezelfde periode diegenen aan die aan de voorwaarden voldoen, maar nog geen lid waren van een zorgkas. In dat geval moet de aangeschrevene eerst aansluiten bij een van de zes erkende zorgkassen om recht te kunnen hebben op het basisondersteuningsbudget.

Meer informatie vind je op de website van de Vlaamse Sociale Bescherming: www.vlaamsesocialebescherming.be of bij uw zorgkas.

Het VAPH zorgt voor personen met een handicap

Ben je van plan een hulpmiddel aan te kopen? Het VAPH zorgt voor een tegemoetkoming voor hulpmiddelen zoals de aanpassing van je woning, de aankoop van een brailleleesregel of om een doventolk in te schakelen.

Je kunt ook een beroep doen op rechtstreeks toegankelijke hulp voor lichte of tijdelijke ondersteuning. Dan kun je jouw ondersteuning samenstellen uit een pakket van begeleiding, dagopvang en/of verblijf. Die hulp is zonder aanvraagprocedure toegankelijk: je kunt gewoon contact opnemen met de dienstverlener van rechtstreeks toegankelijke hulp.

Heb je nood aan meer zorg en ondersteuning? Dan kun je als meerderjarige bij het VAPH een per-

soonsvolgend budget aanvragen. Dat budget biedt de mogelijkheid om zorg in te kopen bij je eigen netwerk, bij een dienst thuiszorg, bij poetsdiensten, professionele zorgverleners of bij een zorgaanbieder die vergund is door het VAPH.

Voor kinderen en jongeren zijn er verschillende mogelijkheden: een persoonlijke-assistentiebudget of opvang en begeleiding, zowel bij jou thuis als bij een VAPH-zorgaanbieder.

Het VAPH zet in op autonomie en levenskwaliteit van personen met een handicap.

Een vraag aan het VAPH?

Een vraag over het nieuwe systeem persoonsvolgende financiering? Bel naar 02 225 85 97.

Voor vragen over een aanvraag van een persoonsvolgend budget of hulpmiddelen kun je terecht bij de provinciale kantoren van het VAPH in Antwerpen, Brugge, Hasselt, Leuven en Gent. Je kunt de provinciale kantoren bereiken via het nummer 02 225 85 97.

Voor meer informatie over de aanvragen voor minderjarigen: wvg.vlaanderen.be/jongerenwelzijn of via het nummer 0800 900 33.

Meer informatie?

Surf naar www.vaph.be
T 02 225 85 97
E informatie@vaph.be